

ประโยค ป.ธ.๙
แต่ง ไทยเป็นมคอ
สอบ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๒

พระพุทธศาสนาได้มาประดิษฐานในประเทศสยามนี้แต่เมื่อใด ข้อนี้อีกเล่ากัน เป็นหลายอย่าง บ้างว่ามาประดิษฐานในคราวเมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชให้เทียวสอน พระพุทธศาสนาไปยังนานาประเทศ บ้างว่ามาต่อภายหลัง สมัยนั้นช้านาน ถ้าว่าตาม หลักฐานอันมีโบราณวัตถุปรากฏ ประกอบกับเรื่องพงศาวดาร รู้ได้แน่ชัดว่า พระพุทธ ศาสนามาประดิษฐานในสยามประเทศแต่สมัยเมื่อยังเป็นถิ่นฐานของชนชาติลาว ราชธานี ตั้งอยู่ ณ เมืองนครปฐม ซึ่งเรียกนามในสมัยนั้นว่า เมืองทวารวดี ด้วยมีพุทธเจดีย์ ใหญ่่น้อย เช่นพระปฐมเจดีย์เป็นต้น ปรากฏอยู่เป็นสำคัญ และยังมีพุทธเจดีย์ที่ แห่งอื่นในประเทศสยามนี้ซึ่งลักษณะต่างกันพอเป็นที่สังเกตว่า ลัทธิต่าง ๆ อันเกิดขึ้น ในการถือ พระพุทธศาสนาได้มาถึงประเทศสยามต่อมาโดยลำดับ เป็น ๔ ยุคด้วยกัน

ตามความที่ได้กล่าวมาแล้ว พระพุทธศาสนาแรกมาประดิษฐานในประเทศสยาม เมื่อตั้งราชธานีอยู่ ณ เมืองนครปฐมนั้น มีโบราณวัตถุบางอย่างปรากฏอยู่ที่พระปฐม เจดีย์ คือ เช่นศิลาทำเป็นรูปพระธรรมจักร เหมือนอย่างเช่นที่ชาวอินเดียสร้างกันใน สมัยเมื่อก่อนมีพระพุทธรูป และภาษาที่จารึกพระธรรมเป็นภาษามคอ กับทั้งยังมีคติที่ ถือกันเมื่อก่อนมีพระพุทธรูป เช่น ทำพระแท่นพุทธอาสน์และรอยพระพุทธรูปเป็นที่ สักการบูชา ปรากฏต่อมาในประเทศนี้อีกหลายอย่าง

สิ่งสำคัญเหล่านี้แสดงว่า พระพุทธศาสนาซึ่งแรกมาประดิษฐานในประเทศสยาม เป็นลัทธิเถรวาทอย่างเช่นที่พระเจ้าอโศกมหาราชให้เทียวสั่งสอนไปยังนานาประเทศ จึง สันนิษฐานว่า พระพุทธศาสนาเห็นจะมาประดิษฐานในประเทศสยาม ตั้งแต่ก่อน พ.ศ. ๕๐๐ และนับถือกันมั่นคงแต่ครั้งนั้น

ครั้นเมื่อเกิดมีประเพณีสร้างพระพุทธรูปขึ้นในอินเดีย พวกชาวอินเดียก็นำแบบอย่างพระพุทธรูปมาสร้างขึ้นในประเทศสยาม ข้อนี้สังเกตได้ด้วยลักษณะพระพุทธรูปซึ่งเป็นชั้นแรกมีขึ้น ในประเทศนี้ เช่น พระพุทธรูปนั่งห้อยพระบาทอย่างนั่งเก้าอี้เป็นต้น ทำตามแบบช่างชาวมคธราช ครั้นสมัยราชวงศ์สุโขทัย ซึ่งรุ่งเรืองเมื่อราว พ.ศ. ๙๐๐ แบบอย่างที่ถูกกล่าวมานี้เป็นหลักฐานประกอบอีกอย่างหนึ่งว่า พวกชาวอินเดียที่แรกมาสอนพระพุทธศาสนายังประเทศสยามมาแต่มคธราช ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙

แต่ง ไทยเป็นมคอ

พ.ศ. ๒๕๔๒

“กทา จ พุทธสาสน์ ชมพูทีปโต อิมํ สยามภฏจํ อากฺขํ โหติ ตตฺถ จ ปติฏฺฐิตนฺติ
 เอตฺถ ทสฺสํ นานา โหติ ฯ ตตฺถ เอกจฺจํ ทสฺสम्मตฺติ “พุทฺธสาสนญฺเหตํ ยทา
 ชมพูทีเป อโสโก นาม มหาราชา สมณพฺุเต นานาวิเทเส อฺยุโยเชสิ ตตฺถ ตตฺถเว จาริกํ
 จริตฺวา พุทฺชชนหิตาย พุทฺชชนสฺุชทาย โลกานุกมฺปาย สาสนธมฺมํ ปกาเสตฺุ ตทา อิมํ
 สยามภฏจํ อากฺขํ โหติ ตตฺถ จ ปติฏฺฐิตนฺติปิ; เอกจฺจํ “พุทฺธสาสนญฺเหตํ ตโต
 จิรกาลสฺสจฺเจเนน อิมํ สยามภฏจํ อากฺขํ โหติ ตตฺถ จ ปติฏฺฐิตนฺติปิ ฯ ปากฺกฺวิภูตโปราวณ-
 กวตฺถุสงฺฆาตฺสส อปฺเทสฺสส เจว วัสวตารกถาย จ นยํ คณฺหนฺเตน ปจฺจกฺขโต เอวํ
 เวทิตพฺุพํ “พุทฺธสาสนญฺเหตํ ยทา อิทํ สยามภฏจํ ลวชาติกานํ ชนํ นินวสฺสฺจํ, อิมสฺส
 ราชธานํ ปจฺมนครํ นาม ยํ ตสฺมิ สมเย ทวาราวตินครนฺติ สยฺขานิตํ; ตทา ชมพูทีปโต อิมํ
 สยามภฏจํ อากฺขํ โหติ ตตฺถ จ ปติฏฺฐิตนฺติ ฯ ปจฺมเจตียาทินิ เอตฺถ ชุทฺทกมฺหนฺตานิ
 พุทฺธเจตียานิ สกฺขีภูตานิ, อปรานิ จ อิมสฺมิ สยามภฏฺเจ ปากฺกฺวิภูตานิ พุทฺธเจตียานิ อตฺถ;
 เตสํ นานาลกฺขณานิ “พุทฺธสาสนเณ อฺปฺปนฺโน นานาลกฺขณินยโม จตฺนุํ ยฺคานํ ปรมฺปราย อิมํ
 สยามภฏจํ อากฺโขติ สลฺลกฺเขตฺทพฺุทานิ ฯ

ยมฺปน วุตฺตํ “พุทฺธสาสนญฺเหตํ ยทา สยามภฏจฺสส ราชธานํ อิทานิ ปจฺมนคร-
 นามเก นคเร ปติฏฺฐิตา ตทา อาโทว ชมพูทีปโต อิมํ สยามภฏจํ อากฺขํ โหติ ตตฺถ จ
 ปติฏฺฐิตนฺติ ตตฺถ ยํ ชมพูทีปวาสิหิ พุทฺธรูปฺปตฺติกาลโต ปุพฺุเพ กตํ วีย สีสามยํ ธมฺมจกฺกํ
 ยา จ สาสนธมฺมเลขเน วลฺลชิตา มาคธีกาสา เอตานิ โปราวณกฺวตฺถุนิ สกฺขีภูตานิ ฯ
 พุทฺธรูปฺปตฺติกาลโต จ ปุพฺุเพ พุทฺธสาสนนิเกหิ สมฺภาวิตนียโม สกฺการปฺุชนคถาย
 พุทฺธอาสนสฺสส เจว พุทฺธปทวลฺลชฺสส จ กรณนฺติ เอวมาทิกอ อิมสฺมิ สยามภฏฺเจ พฺุโกว
 ปาตฺรโหสิ ฯ

อิทานิ หิ ยถาวุตฺตปฺุการานิ ปุชนียานิ “ชมพูทีปโต อิมํ สยามภฏจํ อากฺขํ ตตฺถ
 จ ปติฏฺฐิตํ พุทฺธสาสนํ ยถา อโสโก นาม มหาราชา สมณพฺุเต นานาวิเทเส อฺยุโยเชสิ

ตตถ ตตถเว พุชชนหิตาย พุชชนสุชาय โลกานุกมปาย สาสนธมฺมํ ปกาเสตุํ ตถาเยว
 เถรวาทลทฺธิ โหตีติ ปรีตีปกาณี โหนติ, ตสฺมา เอตุเถวํ สฺนฺนิฏฺฐานํ กาทพฺพํ
 “พุทฺธสาสนญฺเหตํ พุทฺธปรีนิพฺพานโต ปฏฺจาย ปณฺจสํวจฺจรสโต ปุพฺเพ ชมฺพฺทีปโต อิมํ
 สฺยามรฺกฺชํ อากฺกํ ตตถ จ ปตฺติฏฺจิตํ อภิวิสฺส มณฺเณ, ตโต จ สฺยามิเกหิ ชเนหิ สกฺกตํ
 โหตี คุรฺกตํ มานิตํ ปุชิตํ อปจิตฺนฺติ ฯ”

อถาปรกาเอ ชมฺพฺทีเป พุทฺธรูปกรณนียโม ปาตุโรหสิ ฯ ตทา ชมฺพฺทีปวาสิ ชนา
 ชมฺพฺทีปโต ตํ พุทฺธรูปานํ ปฏฺิมากมฺมตฺนฺตี อหริตฺวา อิมสฺมี สฺยามรฺกฺเช เตน นียาเมน
 พุทฺธรูปานิ อภิวิสฺส ฯ นิตฺสฺสนํ เจตถ ทฏฺจพฺพํ ยานิ หิ อาโทว อิมสฺมี สฺยามรฺกฺเช กตานิ
 โภจฺจเก นิสินฺหานิ วิย จฺโก ปาเท โอลมพิตฺวา นิสินฺนพุทฺธรูปาทีนํ เตสํ ลกฺขณานิ
 ปมาณโต พุทฺธปรีนิพฺพานกาลโต ปฏฺจาย นวสํวจฺจรสตฺนํมจฺจเยน ชมฺพฺทีเป วิโรจฺมานสฺส
 คุปฺตราชวํสฺสส สฺมเย มคฺธวาสิ นํ ปฏฺิมากรฺนํ ปฏฺิมากมฺมตฺนฺตินียาเมน กตานิ ฯ
 ยถาวุตฺตปฺปการา จ พุทฺธรูปปฏฺิมากมฺมตฺนฺติ “เยหิ ชมฺพฺทีปวาสิหิ อาโทว พุทฺธสาสนํ อิมํ
 สฺยามรฺกฺชํ อากฺกํ เต มคฺธรฺกฺชโต อาคตฺตติ อปฺเทสฺกฺตา ว โหตี ฯ”

พระธรรมกิตติวงศ์ สุรเดโช
 สนามหลวงแผนกบาลี

วัดราชโอรสาราม

แต่ง
 ตรวจแก้.